మల్లంపల్లి సోమశేఖర శర్మ
వ్యాసాలు-2

శాసనాలు

భాష

సాహిత్యం

జీవిత చిత్రణలు

పీఠికలు

ఇతరములు

ఎమెస్కో

విషయసూచిక

శాసనవ్యాసాలు

1.	శాలంకాయన నందివర్మ పెదవేఁగి శాసనము	9
2.	మూఁడవ వజ్రహస్తుని చిక్కాల వలస శాసనము	25
3.	మూడవ విష్ణువర్ధనుని గణపవరం తామ్ర శాసనము	48
4.	మొదటి జయసింహవల్లభుని నిడముఱ్ఱు శాసనము	62
5.	మూడవ వజ్రహస్తుని బొడ్డపాడు తామ్ర శాసనము	71
6.	సదాశివరాయల కొల్లిపఱ శాసనము	85
7.	దేవేంద్రవర్మ కంబకాయ శాసనము	139
8.	వినయాదిత్యుని కర్నూలు శాసనము	158
9.	గోకర్ణదేవ చోడుని శిలాశాసనము	174
10.	నన్నయకు పూర్వపు తెలుగు–శిలాశాసనములు	180
11.	ధర్మవరము శాసనములు	194
12.	అహదనకర శాసనము	203
13.	అహదనకర శాసనము	227
14.	ధర్మలింగేశ్వరాలయశాసనము	234
15.	అశోకుని శిలాశాసనములు: రాయలసీమ	239
16.	నాగాయి శాసనములు (పుస్తక సమీక్ష)	247
17.	ఆరికేసరి కొల్లిపఱ శాసనము	254

18.	ఒకక్రొత్తశాసనము	277
19.	హస్తివర్మ నర్శింగపల్లి తామ్రశాసనము	284
20.	మూడవ వజ్రహస్తుని గంజాం శాసనము	295
21.	వినయాదిత్యుని మాయలూరు శాసనము	313
22.	గాంగ సామంతవర్మ నూతన శాసనము	332
23.	కోనమన్మ మల్లభూపతి కందికుప్ప శాసనము	342
24.	మాదానాయని ఉమామహేశ్వరము శాసనము	362
25.	రావు మాధవరావు భార్య నాగాంబిక నాగారము శాసనము	367
26.	మూడవ విజయాదిత్యుని సీసలి తామ్ర శాసనము	371
27.	మొదటి జయసింహవల్లభుని మాచెర్ల శిలాశాసనము	382
28.	మొదటి చాళుక్యభీమమహారాజు సీసలి తామ్రశాసనము	390
29.	ముసునూరి ప్రోలయనాయకుని విలస తామ్రశాసనము	414
30.	కారెంపూడి శిలాశాసనము	424
31.	ఎఱ్ఱమండ భూపతి చేబ్రోలు శాసనము	435
32.	రహస్యాలు వెల్లడించే రాళ్లు	443
33.	ఒక రాయి కథ	447
34.	రోజెట్టా శిల ప్రాముఖ్యం	454
35.	చిత్రలిపి సమస్యా పరిష్కారము	462
36.	తెలంగానాశాసనములు	469

భాష

37.	ప్రాచీనాంధ్ర భాషాస్వరూపము	477
38.	నన్నయకు పూర్వము ఆంధ్రభాష	507
39.	తెలుగు లిపి సంస్కరణము : కొన్ని సూచనలు	525
40.	వ్యావహారిక భాషోద్యమం	528
41.	భాషాసేవ, పాశ్చాత్యులు : కాంప్‌బెల్ చేసిన సేవ	531
42.	యూరోపియనుల ఆంధ్రభాషా చరిత్ర సేవ	536

సాహిత్యం

43.	భారతీయనాటకము : పుట్టు పూర్వోత్తరాలు	551
44.	రెడ్డియుగము – ఆంధ్రవాఙ్మయము (సాహిత్యం)	563
45.	గౌరన మంత్రి – సింగయ మాధవుడు	570
46.	పాల్కురికి సోమనాథునికాలము	582
47.	కొఱవి గోపరాజు, సింహాసనద్వాత్రింశిక	599
48.	అనంతామాత్య కవి	604
49.	జక్కనకవి కాలము	613
50.	రేచెర్ల వెలమప్రభువులు – వారి సాహిత్యసేవ	623
51.	చారిత్రక శతకములు – భద్రగిరిశతకము	645
52.	తంజావూరి మహారాష్ట్ర భూపతులు – ఆంధ్రసాహిత్యము	662
53.	ప్రాచీన ప్రాకృత సంస్కృత వాఙ్మయములు	681
54.	ప్రాకృతముః నన్నయకు పూర్వపు సాహిత్యము	687
55.	అనాదృత వాఙ్మయము	700
56.	ఆంధ్ర మహాభారతావతరణము	720
57.	పోతన చరిత్ర – స్థలకాలములు	732

జీవిత చిత్రణలు

58.	ప్రజాహితైకజీవి	747
59.	కీ.శే.నడింపల్లి జగన్నాథరావుగారు	752
60.	సేవావ్రతి శ్రీ కొమఱ్ఱాజు వేంకటలక్ష్మణరావు	754
61.	కీ.శే. శ్రీ కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు (పుణ్యస్మరణ)	765
62.	“శాలివాహనులు”	768
63.	భారతికి జోహార్లు (చారిత్రక వ్యాసమంజరిలో ఉంది)	777
64.	చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారు	780
65.	అశ్రుతర్పణము	785
66.	వేగుచుక్క	788
67.	విజ్ఞానసింధువు – కొమఱ్ఱాజు వేంకట లక్ష్మణరావు	805

పీఠికలు

68.	పీఠిక – కాటమరాజు కథ	815
69.	మన చరిత్ర భూమిక	846
70.	పీఠిక (చాగంటి శేషయ్య) (ఆంధ్రకవితరంగిణి 12 వ సంపుటం)	853
71.	పీఠిక (బొబ్బిలి యుద్ధం)	857
72.	లోచనము	880
73.	స్వదేశ సంస్థానములు (పుస్తక సమీక్ష)	887
74.	ప్రవేశిక	890

ఇతరములు

75.	వార్తాపత్రికలు	897
76.	నా నెల్లూరు మండలయాత్ర – 1	906
77.	నా నెల్లూరు మండలయాత్ర – 2	928
78.	హైదరాబాదు – ఆంధ్రులు	950
79.	మనమూ, మన ప్రపంచమూను	978
80.	"అఖిలాంధ్ర సంస్కృతి పరిషత్తు"	986
81.	'వందేమాతరం' తొలిరోజులు	990
82.	విజ్ఞాన సర్వస్వము	996
83.	కొలనిపురము – కొలని నాయకులు	1000

శాలంకాయన నందివర్మ పెదవేఁగి శాసనము

ఈ తామ్రశాసనము క్రొత్తగ ఏలూరుదగ్గర నున్న పెదవేఁగి యను గ్రామమునఁ గొంతకాలముక్రిందట బయలుపడినది. ఇది యెట్టెట్లో నా మిత్రులైన శ్రీయుత వేమూరి విశ్వనాథశర్మగారి యొద్దకు రాగా వారు దీనిని ప్రకటనార్థము దయతో నాకొసంగియున్నారు.

ఆకారాదికములు

ఈ శాసనమున నైదు రాగిరేకులు కలవు. ఒక్కొక్కటి $6\frac{4}{5}$ అంగుళముల పొడవును, $2\frac{1}{10}$ అంగుళముల వెడల్పునున్నది. మొదటిరేకు పైభాగమున నేదియు వ్రాయకుండ విడిచిపెట్టబడినది. అయిదవరేకు రెండవపెడ ఒక్కపంక్తి మాత్రము కలదు. రేకుమీఁద నొక్కొకపెడకు మూఁడేసిపంక్తుల చొప్పునఁ గలవు. ఈయైదు రేకులు నొక్క కడియములోఁ దగిలించియున్నవి. ఈకడియపు చివర లొకముద్రలోఁ దూర్చి తాపటము చేయఁబడియున్నది. ఈ కడియము యొక్క వ్యాసము $2\frac{1}{2}$ అంగుళములు. ముద్ర యొక్క వ్యాసము $1\frac{4}{5}$ అంగుళములు. ముద్రమీఁద నేదియో విగ్రహ మున్నట్టున్నది కాని యది గుర్తింప వీలులేనంతగఁ జెడిపోయినది.

అక్షరాదుల స్వరూపము

ఈ శాసనమునందలి యక్షరములు విజయనందివర్మ కొల్లేరు శాసనము[1] నందలి యక్షరములను, నందివర్మ కంతేరు శాసనము[2] నందలి యక్షరములను బోలియున్నవి. కాని యివి పైని నుడివిన రెండు శాసనములలోని యక్షరములకంటె జాల పొంకముగను, రమ్యముగను నుండి చూచుటకుఁ జాల ముచ్చటగనున్నవి. శాసనము చెక్కినవాఁడు చాల శ్రద్ధతీసికొని చెక్కినట్లున్నది. తప్పులుకూడలేవు. ఈశాసనపులిపికి బర్నెలు పండితుఁడు 'వేంగిలిపి' అని పేరిడెను. బూలరుగారు "ఇది 'తెలుఁగు కన్నడ' అక్షరములనఁబడు లిపియొక్క పురాతనస్వరూపమనిరి." ఇందు 'న', 'త' లకును, 'తొ', 'ణ' లకును, భేద మంతగఁ గానరాదు. 'త'కు క్రిందుగఁ గుడిచేతివైపు కొంచెము